

Angleži v duhovnem svetu

806. V človeku obstajata dve miselni stanji, zunanje in notranje; v zunanjem stanju je v naravnem svetu, v notranjem pa v duhovnem svetu. V dobrem sta ti dve stanji eno, v slabem pa ne. Človekova notranja narava se v svetu redko kaže, ker se že od otroštva uči biti moralen in razumen ter se rad kaže kot tak. V duhovnem svetu pa je jasno razvidno, kakšna je njegova narava, saj je človek takrat duh, duh pa je notranji človek. In ker mi je bilo dano biti v tem svetu in tam videti notranjo naravo ljudi iz različnih svetovnih kraljestev, se mi zdi nujno, da to zaradi pomembnosti razkrijem.

807. Kar zadeva angleški narod, so boljši med njimi v središču vseh kristjanov, ker imajo notranjo intelektualno luč; luč, ki se v naravnem svetu ne kaže nikomur, jasno pa se kaže v duhovnem svetu. To luč pridobijo s svobodo govora in tiska ter posledično s svobodo mišljenja. Pri drugih, ki te svobode nimajo, je ta svetloba potlačena, ker nima izhoda. Res je, da takšna svetloba ni dejavna sama po sebi, vendar jo aktivirajo drugi, zlasti ugledni in avtoritativni ljudje. Takoj, ko ti kaj rečejo, svetloba zasije. Zato so v duhovnem svetu nad Angleži imenovani guvernerji, njim pa so dodeljeni duhovniki, ki so ugledni ljudje z izjemnimi sposobnostmi, katerih presojo sprejemajo zaradi te prirojene lastnosti.

808. Imajo tudi podoben značaj, zaradi katerega se tesno navežejo na prijatelje, ki so pripadniki njihovega naroda, le redko pa na druge; prav tako si med seboj pomagajo; ljubijo iskrenost; so ljubitelji svoje države in se zavzemajo za njeno slavo. Na tujce gledajo tako, kot bi s strehe svoje palače z daljnogledom opazovali osebe, ki prebivajo zunaj mesta ali se po njem sprehajajo. Politične zadeve njihovega kraljestva zaposlujejo njihove misli in obvladujejo njihova srca, včasih celo tako daleč, da jih odvrnejo od študija, s katerimi se pridobiva višja inteligenca. Res je, da se tem študijem v mladosti vneta posvečajo tisti, ki jim posvečajo pozornost v šolah; vendar minejo kot minljive stvari. Kljub temu se njihova razumnost s temi študijami okrepi in zažari s svetlobo, s katero oblikujejo čudovite podobe, kot steklena prizma, obrnjena proti soncu, oblikujejo mavrico in jo v žarečih barvah narišejo na ravnini, ki je pripravljena, da jo sprejme.

809. V Londonu sta dve veliki mesti, kamor se po smrti odpravi večina Angležev. Dovoljeno mi je bilo videti eno od teh mest in se sprehoditi po njem. Kraj kjer se v Londonu srečujejo trgovci, kar se imenuje Menjalnica (Exchange), je v tem mestu središče, kjer prebivajo njegovi guvernerji. Nad tem središčem je vzhod, pod njim zahod, na desni strani je jug, na levi pa sever. V vzhodni četrti prebivajo tisti, ki so živeli dobrodelno življenje v večji meri kot drugi; tu so veličastne palače. V južni četrti prebivajo modri in med njimi je veliko razkošja. V severni četrti živijo tisti, ki so bolj kot drugi ljubili svobodo govora in tiska. V zahodni četrti živijo tisti, ki se zavzemajo z opravičevanjem samo po veri. Na desni strani te zadnje četrti je vhod v mesto in tudi izhod iz njega; in tisti, ki živijo hudobno, so tu izgnani iz mesta. Pridigarji, ki živijo v zahodni četrti in učijo nauk o edini veri, si ne upajo vstopiti v mesto po velikih ulicah,

ampak le po ozkih ulicah, ker v samem mestu ne tolerirajo nikogar, razen tistih, ki verjamejo v dobrodelnost. Slišal sem jih, kako se pritožujejo nad pridigarji z zahoda, češ da so svoje pridige sestavljali s tako umetnostjo in zgovornostjo ter vanje skrivaj vpletali nauk o opravičenju po veri, da niso vedeli, ali je treba delati dobro ali ne. Pridigajo, da je notranja vera dobro, in to dobro razlikujejo od dobrodelnosti, ki jo imenujejo dobro, ki si prisvaja zasluge in zato za Boga ni sprejemljivo. Ko pa tisti, ki živijo v vzhodni in južni četrti mesta, slišijo takšne pridige, zapustijo cerkve, pridigarjem pa je nato odvzeta duhovniška služba.

810. Pozneje sem slišal veliko razlogov, zakaj so tem pridigarjem odvzeli službo. Povedali so mi, da je glavni razlog ta, da svojih pridig niso pripravljali iz Besede in s tem iz Božjega Duha, ampak iz svoje razumske luči in s tem iz svojega duha. Resda začnejo kot uvod z besedilom iz Besede, vendar se ga le dotaknejo z ustnicami, nato pa ga opustijo kot neokusnega in takoj izberejo nekaj pikantnega iz lastne inteligence, katerega valjajo v ustih in obračajo po jeziku kot nekaj slastnega. Takšen je njihov nauk. Rekli so, da zato v njihovih pridigah ni nič več duhovnosti kot v ptičjih pesmih in da so le alegorični okraski, kot lasulje, lepo zvite in napudrane na plešastih glavah. Skrivnosti njihovih govorov o opravičenju samo po veri so primerjali s prepelicami, ki so jih prinesli iz morja in raztresli po taboriščih Izraelovih sinov ([4Mz 11](#)), zaradi česar je umrlo več tisoč ljudi, medtem ko so skupno teologijo ljubezni in vere primerjali z mano iz nebes. Nekoč sem slišal njihove pridigarje, ko so se skupaj pogovarjali samo o veri; in videl sem nekakšno podobo, ki so jo oblikovali in ki je predstavljala samo njihovo vero. V njihovi svetlobi, ki je bila svetloba halucinacij, je bila videti kot velik velikan; ko pa so vanjo spustili svetlobo z neba, je bila videti zgoraj kot pošast in spodaj kot kača. Ko so to videli, so se umaknili, mimoidoči pa so podobo vrgli v ribnik.

811. Drugo veliko mesto, imenovano tudi London, ni v krščanskem središču, ampak je nekoliko oddaljeno, na severu. Vanj po smrti pridejo tisti, ki so v notranjosti hudobni. V njegovem središču je odprta komunikacija s peklom, ki jih včasih pogoltne.

812. Od tistih v duhovnem svetu, ki so bili iz Anglije, je bilo razvidno, da imajo dve vrsti teologije, eno, ki izhaja iz njihovega nauka o veri, in drugo, ki izhaja iz njihovega nauka o dobrodelnosti; prvo imajo tisti, ki so posvečeni v duhovništvo, drugo pa laiki, zlasti tisti, ki živijo na Škotskem in ob njenih mejah. S temi slednjimi se verniki, ki verujejo samo v vero, bojijo polemizirati, saj se jim zoperstavijo tako z Besedo kot z razumom. Ta nauk o dobrodelnosti, ki ga berejo v cerkvah na sobotni dan, je predstavljen v opominu tistim, ki pristopajo k zakramentu svete večerje. V tej spodbudi je odkrito razglašeno, da se, če niso v ljubezni in se ne izogibajo zla kot

greha, vržejo v večno prekletstvo; in če v takem stanju pristopijo k svetemu obhajilu, bo hudič vstopil vanje, kakor je vstopil v Juda.

[Emanuel Swedenborg](#)

Prava krščanska vera